

ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

Джурило А.П.,

старший науковий співробітник

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

Проблема якості шкільної освіти знаходиться в епіцентрі уваги освітян, батьків та суспільства загалом, хоча саме поняття «якість освіти» у вітчизняному педагогічному мовленні вживається порівняно недавно. Ще десятиліття тому у контексті «якості» говорили про контроль, перевірку, оцінювання, відсоток успішності, відсоток учнів, які вступили до закладів вищої освіти, тобто йшлося про окремі результати навчальної діяльності учнів, а не про якість освіти в цілому. Сьогодні ж ми говоримо, що якість – це не лише цифри і показники, якісна освіта має відповідати як соціальним потребам держави, так і запитам особистості [1, с. 9].

Європейська освіта вже відходить від зовнішніх інспекцій та перевірок, які не продемонстрували ефективності, натомість обирає шлях кооперації та співпраці всіх учасників освітнього процесу. Аналіз нестандартних практик, які застосовують в початкових школах ЄС для підвищення ефективності та успішності навчання, дозволив виокремити наступні [2]:

Дотримання гігієни. Якби тривіально це не звучало, але чи не найважливішим аспектом підвищення якості освіти у початковій школі є дотримання норм гігієни. Як відомо, учні початкових класів користуються вбиральною більше трьох разів на день. Діти молодшого шкільного віку ще не вмюють на належному рівні забезпечувати власну гігієну. Недотримання норм гігієни може сприяти поширення мікробів та спровокувати захворювання школярів, що у свою чергу призведе до пропусків уроків та зниження

успішності. Тож, підтримка гігієни туалетів та слідкування за тим, щоб вони прибиралися принаймні тричі на день – повний обов’язок школи.

Відсутність стихійної торгівлі. У великих містах поруч шкіл часто можна побачити місця стихійної торгівлі чи МАФи, де продають фаст фуд та іншу нездорову їжу. Батьки, даючи дітям кишенькові гроші на обід, не можуть проконтролювати, на що буде витрачено ці гроші. Споживання такої їжі теж спричиняє різноманітні хвороби, що ведуть до відсутності учнів на уроках, незасвоєнні пройденого матеріалу, погіршенню успішності. Тож міська влада та адміністрація навчальних закладів мають тримати вуличних торговців подалі від приміщень школи.

Співпраця батьків та вчителів. Школа ніколи не зможе покращитися, якщо адміністрація закладу не прислухається до батьків і вчителів, і не намагається бути в курсі останніх викликів і проблем, з якими їм доводиться стикатися. Завданням керівництва навчального закладу – організація регулярних зібрань батьків та вчителів, не лише з метою вирішення організаційних питань, а для того щоб вислухати та зрозуміти виклики та потреби кожної зі сторін.

Консультації для учнів. Не всі учні однакові, всі діти по різному реагують на тиск, який на них здійснює навчальний процес. У початковій школі з особливим розумінням мають ставитися до того, що діти молодшого шкільного віку тривалий час перебувають далеко від батьків. Тому для них слід організувати регулярні психологічні консультації, щоб знизити психічний тиск та емоційно розвантажити дітей.

Контроль за педагогічним колективом. Вчителі та непедагогічний персонал – це люди зі своїм характером та різними життєвими історіями. Вони походять з різних верств суспільства, належать до різних культур. Деякі з них можуть бути доброзичливими, інші – занадто суворими з дітьми. Завданням керівництва школи – моніторинг та коригування недоліки особистих якостей окремих вчителів чи інших працівників закладу освіти та використання кращих риси кожного з них для покращення освітніх можливостей школи. Це можливо

лише за умови, що педагоги та допоміжний персонал проходять регулярні опитування та консультування, а також моніторинг з боку керівництва.

Мотиваційні бесіди. Хороший вчитель завжди мотивує та заохочує своїх учнів, але це можуть і мають робити не лише вони. Дуже ефективною практикою в європейських школах є організація мотиваційних бесід до яких залучаються людей різноманітних професій, якій володіють ораторським мистецтвом, вміють спілкуватися з дітьми та спроможні мотивувати та надихати їх. Під час таких бесід запрошені спікери діляться з дітьми своїми труднощами, симпатіями та антипатіями, а також помилками, які вони зробили навчаючись у початковій школі.

Культурна активність. Постійна робота та відсутність ігор робить навчання нудним та демотивує учнів. Навчання у початковій школі буде успішним лише за умови, що процес проведення занять буде включати регулярні соціальні заходи, уроки музики і танцю, мистецькі гуртки тощо. За таких умов діти зможуть правильно реалізувати весь свій потенціал у школі та отримати задоволення від навчального процесу.

Використання технологій. Сьогодні майже всі школи використовують смарт-дошки, комп'ютери, відео-конференції та інші доступні їм технології. В умовах дистанційного навчання з використанням засобів ІКТ в Європі все частіше використовується практика залучення до освітнього процесу вчителів з інших початкових шкіл, проведення спільних занять з вчителями-предметниками старшої школи тощо.

Педагогічний тренінг. Лише вдосконалювати технології для надання освіти недостатньо. Вихователі, які будуть використовувати ці технології, також мають бути підготовлені. Тому адміністрації початкових шкіл проводять щорічні орієнтаційні програми для своїх вчителів у формі курсів, тренінгів, семінарів, щоб спонукати вчителів вивчати нові технології для ефективнішого викладання.

Підсумовуючи, хочеться процитувати видатного українського педагога О.Я. Савченко, яка писала, що високої якості початкової освіти можна досягти

у кожній школі, якщо там працює колектив однодумців, панує дух партнерства, взаємної підтримки і надихаючого управління [1, с. 15].

Література:

1. Савченко О.Я. Якість початкової освіти: сутність і чинники впливу / О. Я. Савченко // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки. 2010. – Вип. 1.28. – С. 9-15. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2010_1.28_7
2. 10 Tips for improving the quality of education in primary schools. Режим доступу: <https://tist.school/blog/10-tips-for-improving-quality-of-education-in-primary-schools/>

Розвиток науки в умовах воєнного стану, ХС Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Київ, 20 травня 2022 року. – 448 с.

Збірник тез доповідей укладено за матеріалами доповідей ХС Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції «Розвиток науки в умовах воєнного стану», 20 травня 2022 року.